

Aan:
Provinciale Staten

Onderwerp:
Ontwerp Verordening groenblauwe zone

1. Beslispunten:

1. a. In te stemmen met het ter inzage leggen van het ontwerp van de Verordening groenblauwe zone, waarbij:
 - in de verordening de termijn als bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, Wro, waarbinnen bestemmingsplannen met in acht neming van de verordening vastgesteld moeten worden, wordt bepaald op een tijdstip gelegen tussen het vaststellen van de structuurvisie OostvaardersWold en 1 januari 2011;
 - het gebied waarvoor gemeenten bestemmingsplannen moeten vaststellen met in acht neming van de regels als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, Wro, van de verordening (= plangebied), omvat:
 - het Kotterbos,
 - een gedeelte van het Horsterwold,
 - het op de kaart die onderdeel uitmaakt van de verordening aangegeven gedeelte van de Groenblauwe zone OostvaardersWold dat bestaat uit het reserveringsgebied en het aangegeven gedeelte van het zoekgebied;
 - het gebied waarvoor het beschermingsregime als bedoeld in artikel 4.1, derde lid, Wro, geldt (= beschermingsgebied), omvat:
 - het Kotterbos
 - het op de kaart die onderdeel uitmaakt van de verordening aangegeven gedeelte van de Groenblauwe zone OostvaardersWold, dat bestaat uit het reserveringsgebied en het aangegeven gedeelte van het zoekgebied.
- b. Daarbij de keuze te maken of:
 - b1. het zoekgebied in de huidige omvang behouden blijft;
 - b2. het zoekgebied nader wordt bepaald tot de vijf meest noordelijk gelegen agrarische kavels in het zoekgebied.

Gelet op:

 - *het feit dat met het deel van het zoekgebied dat is aangewezen als preferent gebied in het voorkeursalternatief in het concept-planMER kan worden voorzien in de opgaven vanwege de kiekendief en*
 - *de wens om aan de agrariërs in het zoekgebied zoveel mogelijk duidelijkheid te verschaffen,*

spreken Gedeputeerde Staten hun voorkeur uit voor alternatief b2.
- c. In het geval gekozen wordt voor een nader bepaald zoekgebied (optie b2), daarbij ten aanzien van de vrijwilligheid de keuze te maken om, of:
 - c1. uit te blijven gaan van vrijwilligheid, zodat in de ontwerp-verordening voor dit deel van het plangebied wordt uitgegaan van inpassing van de bestaande feitelijke agrarische bedrijvigheid, met de mogelijkheid om voor gronden alsnog de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) voor te schrijven nadat die gronden aan de provincie te koop

Statenvergadering:
4 september 2008

Agendapunt
9.

Lelystad
11 augustus 2008

Registratienummer
707971

Inlichtingen
drs.ing. J. van der
Perk

Afdeling/Bureau
CSOVW / RWN

Portefeuillehouder:
Blik-de Jong, A.E.

- zijn aangeboden;
- c2. de vrijwilligheid te verlaten, zodat in de ontwerp-verordening voor dit deel van het plangebied de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) wordt voorgeschreven;
- c3. de vrijwilligheid vooralsnog te verlaten en, in de periode tot de vaststelling van de verordening in december 2008, de bereidwilligheid tot verkoop in het zoekgebied nader te inventariseren zodat op basis van die inventarisatie tot een begrenzing van het gebied kan worden gekomen waarvoor in de vast te stellen verordening de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) wordt voorgeschreven.

Gelet op:

- *de ontwikkeling van de steden en de daaruit voortvloeiende opgaven voor de kiekendief;*
 - *de realiseerbaarheid van de opgaven vanwege de kiekendief en het geven van duidelijkheid aan (een deel van) de agrariërs (in een zone van maximaal 5 tot 8 km rondom de Oostvaardersplassen);*
 - *het feit dat er bij het handhaven van de vrijwilligheid bij het ontwerp van de verordening in december 2008 niet alsnog kan worden besloten de vrijwilligheid te verlaten;*
 - *de optie om tot een harde begrenzing te komen op grond van een inventarisatie van de bereidwilligheid tot verkoop, er materieel gestand kan worden gedaan aan de basis van vrijwilligheid zoals die in het Omgevingsplan Flevoland 2006 is opgenomen;*
 - *de brief van de minister van LNV over staatssteun, er alleen bij het verlaten van de vrijwilligheid voor aan te kopen gronden een vergoeding worden betaald met een minimaal risico op onbedoelde staatssteun;*
- spreken Gedeputeerde Staten hun voorkeur uit voor optie c3.*

2. Te bepalen dat het ontwerp van de Verordening groenblauwe zone, voor een periode van 6 weken ter inzage wordt gelegd, gedurende welke termijn een ieder opmerkingen bij Provinciale Staten kan indienen.

2. Inleiding:

De realisatie van de groenblauwe zone is van provinciaal belang. Om de realisatie van de groenblauwe zone te waarborgen hebben Provinciale Staten op 1 juli 2008 besloten tot de inzet van een provinciale planologische verordening met daaraan voorafgaand een voorbereidingsbesluit. De verordening bevat een beschermingsregime dat onder andere rechtstreekse voor de burgers bindende regels bevat (artikel 4.1, derde lid, Wro).

Het voorbereidingsbesluit is genomen voor het gebied waar mogelijk maatregelen voor de groenblauwe zone zullen worden getroffen. Dat gebied omvat het Kotterbos, een deel van het Horsterwold en de gehele Groenblauwe zone OostvaardersWold (reserveringsgebied en zoekgebied).

De vergadering van 1 juli 2008 heeft in beslotenheid plaats gevonden. De wens bestond en bestaat om de discussie over het zoekgebied de openheid te kunnen voeren. Daarom is in het voorliggende voorstel geen enkelvoudig voorstel voor een ontwerp-verordening gedaan, maar zijn de verschillende alternatieven voor opname van het zoekgebied in de verordening in beeld gebracht. Daarbij is inzichtelijk gemaakt wat de mogelijke gevolgen van de te maken keuzes zijn voor de bepalingen in de verordening, voor de agrariërs, voor de groenblauwe zone en voor de natuuropgaven vanwege de kiekendief, zodat uw Staten een keuze kunnen maken.

3. Beoogd effect:

1. Het bevorderen en ondersteunen van de verwezenlijking van de groenblauwe zone door in een provinciale planologische verordening specifiek op de groenblauwe zone toegesneden regels op te nemen voor de inhoud van gemeentelijke bestemmingsplannen en voor het voorkomen van activiteiten waardoor het gebied minder geschikt wordt voor verwezenlijking van de groenblauwe zone.
2. Het in procedure brengen van de Verordening groenblauwe zone, door een ontwerp hiervoor ter inzage te leggen.

4. Argumenten:

Ad. 1. Het ontwerp van de verordening

De verordening heeft betrekking op de gronden waar maatregelen nodig zijn om de groenblauwe zone te realiseren: het Kotterbos, een gedeelte van het Horsterwold en de Groenblauwe zone OostvaardersWold. De Groenblauwe zone OostvaardersWold bestaat conform het Omgevingsplan Flevoland 2006 uit het reserveringsgebied van 1650 ha en het zoekgebied van 900 ha waarbinnen op basis van vrijwilligheid gezocht wordt naar maximaal 300 ha extra.

Ten aanzien van het zoekgebied liggen de keuzes voor om de omvang van het zoekgebied te verkleinen en al dan niet de vrijwilligheid te verlaten. Daarvoor is bepalend in hoeverre er gronden in het zoekgebied gewenst / nodig zijn vanwege de opgaven vanwege de kiekendief.

Op grond van het voorkeursalternatief uit het concept-planMER kan een preferent gebied voor de extra 300 ha worden aangegeven. Dat is het gebied in het meest noordelijke deel van het zoekgebied. De stuurgroep OostvaardersWold heeft het concept-planMER voor de structuurvisie OostvaardersWold akkoord bevonden.

Gelet op het voorgaande bestaan er vier alternatieven voor opname van het zoekgebied in de verordening:

1. het gehele zoekgebied van circa 900 ha, op basis van vrijwilligheid;
2. een deel van het zoekgebied van circa 300 ha, op basis van vrijwilligheid;
3. een deel van het zoekgebied van circa 300 ha, waarbij de vrijwilligheid wordt verlaten (ook voor het gedeelte zoekgebied wordt dan de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) voorgeschreven);
4. het gehele zoekgebied laten vervallen.

Voordat er een afweging van deze alternatieven kan worden gemaakt, is inzicht nodig in de mogelijke gevolgen van de keuzen voor de werking van de verordening. Daarom wordt hierna eerst ingegaan op de soorten regels die in de verordening worden opgenomen. Vervolgens wordt ingegaan op de alternatieven.

1.1 Twee soorten regels met bijbehorende gebieden waarvoor ze gelden

Op 1 juli 2008 is besloten tot een verordening met regels voor de vast te stellen bestemmingsplannen en een beschermingsregime. In de verordening worden twee verschillende gebieden onderscheiden, waarvoor verschillende regels gelden:

- **plangebied:** het gebied waarvoor de verplichting geldt bestemmingsplannen op te stellen. Voor het plangebied worden regels gegeven waaraan de toekomstige bestemmingsplannen moeten voldoen;
- **beschermingsgebied:** het gedeelte van het plangebied waarvoor een beschermingsregime geldt totdat de gewenste bestemmingsplannen van kracht zijn geworden. Voor het beschermingsgebied worden regels gegeven om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van de groenblauwe zone (regels als bedoeld in artikel 4.1, derde lid, Wro). Deze regels zijn bindend voor de afhandeling van aanvragen voor wijziging van bestaand gebruik, bouwaanvragen en aanlegvergunningen. Als een bestemmingsplan (nog) niet in overeenstemming is met het beschermingsregime van de verordening, gelden de bepalingen van de verordening (die bepalingen gaan dus voor het bestemmingsplan).

1.1.2 Geografische bepaling plangebied en beschermingsgebied

Plangebied

Voor het gebied waar mogelijk maatregelen voor de groenblauwe zone worden voorzien, zullen bestemmingsplannen moeten worden vastgesteld die de realisatie van de groenblauwe zone mogelijk maken. Dit gebied omvat het gehele gebied waarop de verordening betrekking heeft:

- het Kotterbos
- een gedeelte van het Horsterwold
- de Groenblauwe zone OostvaardersWold (bestaande uit het reserveringsgebied en het zoekgebied voor zover dat in de verordening wordt opgenomen).

Beschermingsgebied

Voor het gebied waarop de verordening betrekking heeft, is het gewenst dat er geen ontwikkelingen plaatsvinden die het gebied minder geschikt maken voor de verwezenlijking van de groenblauwe zone.

Of dergelijke regels nodig zijn om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van de groenblauwe zone, is afhankelijk van wat de nu geldende bestemmingsplannen toelaten.

In bijlage 1 - Bepaling beschermingsgebied - wordt per gemeente weergegeven wat de bestaande functies in het gebied zijn, welke ontwikkelingen voor de Groenblauwe zone OostvaardersWold globaal noodzakelijk zijn en welke ontwikkelingen het gebied minder geschikt kunnen maken gelet op de nu geldende bestemmingsplannen.

Hieruit blijkt dat de geldende bestemmingsplannen waarbinnen het Kotterbos en de Groenblauwe zone OostvaardersWold liggen, ontwikkelingen toestaan die het gebied minder geschikt kunnen maken.

Het beschermingsgebied omvat daarom de volgende gebieden:

- het Kotterbos
- de Groenblauwe zone OostvaardersWold (bestaande uit het reserveringsgebied en het zoekgebied voor zover dat in de verordening wordt opgenomen).

1.1.3 Regels voor het plangebied en beschermingsgebied

Regels voor het plangebied

De bestemmingsplannen moeten de groenblauwe zone planologisch-juridisch mogelijk maken.

De regels voor het plangebied vallen uiteen in:

- regels die specifiek op de toekomstige bestemmingen zijn toegesneden
- overige regels voor de bestemmingsplannen.

Specifiek op de toekomstige bestemmingen toegesneden regels

In de verordening is voorgeschreven welke bestemmingen de bestemmingsplannen moeten bevatten en wat minimaal voor die bestemmingen bepaald moet zijn.

De groenblauwe zone heeft in ruimtelijk opzicht in hoofdzaak natuur en water als doelstelling, met daarbij recreatief medegebruik. In het kader van de structuurvisie OostvaardersWold wordt nader verkend waar specifieke voorzieningen voor recreatief medegebruik kunnen worden gerealiseerd, evenals de behoefte aan bebouwing en de mogelijkheden om bestaande bebouwing in te passen.

Het gebied bevat een aantal functies dat ook in de toekomst blijft bestaan. Dat betreft infrastructuur waarvan bekend is dat deze ook in de toekomst blijft bestaan en daarnaast een drinkwaterwinning, de vaarroute Blauwe diamant en de bestaande kampeerterrainen in het Horsterwold (De Bosruiter en De Parel). Deze functies dienen in de toekomstige bestemmingsplannen te worden ingepast.

Bij een aantal in te passen functies gaat het om een dubbelbestemming: de hoogspanningsleiding, aardgasleiding en de windmolens. Bij de andere in te passen functies gaat het om hoofdbestemmingen die op de desbetreffende functies zijn toegesneden. Daarnaast worden er regels gesteld om deze functies af te stemmen op de groenblauwe zone. Bij de bestemmingen voor infrastructuur gaat het om de realisatie van ecopassages en recreantenpassages. Bij de campings, de vaarroute Blauwe Diamant en de drinkwatervoorziening kan het huidige gebruik worden voortgezet.

Afhankelijk van de keuze die uw Staten maken omtrent het zoekgebied (zie hiervoor onder beslispunten), moeten bij de in te passen functies bepalingen in de verordening worden opgenomen ten aanzien van het bestaande agrarische gebruik in het zoekgebied:

Alternatief c1:

Voor zover het zoekgebied in de verordening wordt opgenomen, geldt dat er in dat deel van het zoekgebied mogelijk maatregelen voor de groenblauwe zone moeten worden getroffen.

Zolang er uitgegaan wordt van vrijwilligheid, moet voor deze gronden vooralsnog een agrarische bestemming worden ingepast. Vanwege het feit dat ook deze gronden niet minder geschikt mogen worden voor verwezenlijking van de groenblauwe zone, en dus onder het beschermingsregime komen te vallen, kan niet anders worden voorgeschreven dan dat het bestaande feitelijke agrarische gebruik moet worden ingepast.

Voor de gronden die op basis van vrijwilligheid aan de provincie te koop worden aangeboden, voorziet de verordening er in dat voor deze gronden alsnog de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) zal worden voorgeschreven. Gedeputeerde Staten zullen dan bepalen welke gronden alsnog onderdeel uitmaken van de groenblauwe zone. Als dit aan de orde is, wordt uw Statencommissie hierover geïnformeerd.

Als de vrijwilligheid blijft behouden, zal het voorgaande in artikel 3.1 van de verordening worden verwerkt. Hiervoor is een inlegvel aan de concept-stukken toegevoegd ter vervanging van het betreffende artikel.

Alternatief c2 en c3:

Als er zoekgebied in de verordening wordt opgenomen, waarbij de vrijwilligheid wordt verlaten, wordt voor het op te nemen gedeelte van het zoekgebied de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) voorgeschreven. Er zijn dan geen bepalingen nodig over inpassing van de bestaande feitelijke agrarische functie en de mogelijkheid om alsnog een groenblauwe bestemming voor te schrijven.

Gaande het traject naar realisatie van de groenblauwe zone zal onder meer duidelijk worden of er nog meer bestaande functies moeten worden ingepast en waar de hoofdbestemmingen voor bijvoorbeeld recreatie gerealiseerd zullen worden. Om in te kunnen spelen op nadere inzichten en ontwikkelingen die nu nog niet zijn voorzien, is er een ontheffingsmogelijkheid opgenomen om alsnog andere bestemmingen in de toekomstige bestemmingsplannen op te nemen. De gemeenten kunnen deze ontheffing aanvragen.

Overige regels voor de bestemmingsplannen

In de verordening is voorgeschreven in hoeverre in de bestemmingsplannen gebruik gemaakt mag worden van de flexibiliteitsbepalingen van een bestemmingsplan, zoals wijzigingsbevoegdheden, uitwerkingsverplichtingen en ontheffingen. Gebruik van deze flexibiliteitsbepalingen mag niet in strijd zijn met de doelstellingen van de groenblauwe zone.

Vanwege de grondverwerving is voorgeschreven dat in het bestemmingsplan moet worden bepaald dat verwezenlijking in de naaste toekomst nodig wordt geacht. Dat is alleen vereist voor de gronden waarvan het huidige gebruik afwijkt van het toekomstig gewenste gebruik in de groenblauwe zone.

Verder is voorgeschreven dat de toekomstige bestemmingsplannen voor de groenblauwe zone op elkaar afgestemd moeten zijn qua inhoud en situering van de bestemmingen en aanduidingen. In de toelichting bij de verordening is aangegeven dat daartoe de gemeenten overleg met elkaar en met de provincie moeten voeren.

Volgens artikel 4.1, tweede lid, Wro moeten de gemeenten binnen één jaar na vaststelling van de verordening bestemmingsplannen vaststellen met in achtneming van de verordening. In de verordening kan hiervoor een andere termijn worden gegeven. Ten aanzien van de termijn wordt het volgende opgemerkt:

- In het Omgevingsplan Flevoland 2006 is aangegeven dat de provincie in 2015 een functionerende groenblauwe zone wil hebben gerealiseerd, die als basis dient voor de mogelijke verdere gebiedsontwikkeling.
- De robuuste verbindingen moeten op grond van landelijk beleid in 2018 zijn gerealiseerd.
- Eerder is door de provincie met LNV afgesproken dat er, gezien het ICMO advies, sprake zal moeten zijn van een eerdere realisatie van dit gedeelte van de robuuste ecologische verbinding, uiterlijk in 2014 (ICMO staat voor International Committee on the Management of large herbivores in the Oostvaardersplassen).
- Het opstellen van een bestemmingsplan vraagt de nodige tijd (circa anderhalf jaar) en de daarop volgende realisatie van de groenblauwe zone neemt enige jaren in beslag.
- De structuurvisie OostvaardersWold, die een nader beleidskader zal vormen voor de vast te stellen bestemmingsplannen, wordt naar verwachting medio 2009 vastgesteld.

Daarom is in de verordening bepaald dat de beoogde bestemmingsplannen niet eerder dan na vaststelling van de structuurvisie OostvaardersWold, maar ook niet later dan 1 januari 2011 moeten worden vastgesteld. Omdat de gemeenten bij de voorbereiding van de bestemmingsplannen gebruik kunnen maken van de onderzoeken die de provincie heeft laten uitvoeren voor de structuurvisie OostvaardersWold, wordt deze termijn haalbaar geacht.

De gemeenten zullen bij de vaststelling van de bestemmingsplannen moeten aantonen dat het plan economische uitvoerbaar is. Omdat de verordening een opdracht aan gemeenten is om een bestemmingsplan vast te stellen, is in de toelichting op de verordening nader op de financiële aspecten ingegaan. Hieruit blijkt dat de realisatie financieel gezien niet onrealistisch is.

Regels voor het beschermingsgebied

De regels als bedoeld in artikel 4.1, derde lid, Wro lijken veel op de regels die aan een voorbereidingsbesluit worden verbonden. Echter, een voorbereidingsbesluit heeft tot gevolg dat bouw- en aanlegvergunningen moeten worden aangehouden. Bij een verordening geldt die aanhoudingsverplichting niet en moeten de bouw- en aanlegvergunningen op grond van de verordening worden afgehandeld. De verordening is daarom het kader waaraan initiatieven getoetst moeten worden.

Om grip op de ontwikkelingen te krijgen, bestaat de mogelijkheid om een verbod op wijziging van gebruik, een provinciaal aanlegvergunningstelsel, een toetsingskader voor bouwaanvragen en een sloopregeling op te nemen.

Wijziging gebruik

Omdat bepaalde soorten gebruik die nu zijn toegestaan, het gebied minder geschikt kunnen maken voor de verwezenlijking van de groenblauwe zone (zoals intensieve veeteelt) wordt voorgesteld een verbod op te nemen voor wijziging van bestaand gebruik naar die bepaalde soorten gebruik. Van dit verbod kan door de provincie (GS) ontheffing worden verleend.

Aanlegvergunningen

Met een aanlegvergunning kunnen werkzaamheden zoals het aanleggen van kabels en leidingen, het graven van sloten, ophogen van gronden, kappen van bomen, worden gereguleerd.

In de verordening is hetzelfde aanlegvergunningstelsel opgenomen als die in het voorbereidingsbesluit. Dat aanlegvergunningstelsel sluit nauw aan bij het aanlegvergunningstelsel dat in het geldende bestemmingsplan van Zeewolde is opgenomen. De 'provinciale' aanlegvergunningplicht komt naast de 'gemeentelijke' aanlegvergunningplicht.

Voor de activiteiten genoemd in de verordening is een aanlegvergunning van de provincie nodig die wordt getoetst aan het belang van verwezenlijking van de groenblauwe zone.

Daarnaast kunnen aanlegvergunningen op grond van de geldende bestemmingsplannen verplicht zijn, die de gemeenten moeten afhandelen op grond van die bestemmingsplannen.

Bouwvergunning

Zolang een bestemmingsplan nog geen invulling geeft aan de verordening, moeten de gemeenten bouwaanvragen aan het beschermingsregime van de verordening toetsen (de regels als bedoeld in artikel 4.1 lid 3 Wro).

Bebouwing is toegestaan als deze binnen de groenblauwe zone past. Tot realisatie van de groenblauwe zone moeten de zittende agrarische bedrijven hun bestaande bedrijfsvoering voort kunnen zetten. Bebouwing die daarvoor redelijkerwijs nodig is, wordt in principe toegestaan, maar wel zal steeds worden gezien hoe die bebouwing zich verhoudt tot de verwezenlijking van de groenblauwe zone. Daarom is een ontheffingsmogelijkheid opgenomen van de verplichting dat de bebouwing moet passen binnen de groenblauwe zone.

Slopen

Slopen lijkt geen activiteit te zijn die de realisatie of het functioneren van de groenblauwe zone zal kunnen bemoeilijken. Daarom is er geen sloopregeling opgenomen.

Effecten op bedrijfsvoering

Om ervoor te zorgen dat de huidige bedrijfsvoering kan blijven plaatsvinden totdat de groenblauwe zone wordt gerealiseerd, zijn ontheffingsmogelijkheden opgenomen en zijn alleen regels gesteld die aanvullend zijn op hetgeen reeds in de geldende bestemmingsplannen is bepaald.

Over de afhandeling van aanvragen zal ambtelijk worden afgestemd tussen gemeenten en provincie, zodat er zo min mogelijk extra gegevens van een aanvrager nodig zijn.

Tegen de (weigering van de) provinciale ontheffingen en de provinciale aanlegvergunning staat de mogelijkheid van bezwaar en vervolgens beroep open.

1.2. Afweging alternatieven zoekgebied en vrijwilligheid

In bijlage 2 zijn de alternatieven in een tabel vergeleken op:

- duidelijkheid voor agrariërs in het zoekgebied op korte en langere termijn;
- de mogelijkheid om na publicatie van de ontwerp-verordening alsnog de groenblauw zone in het zoekgebied te realiseren ofwel de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) voor delen van het zoekgebied voor te schrijven;
- de mogelijkheid om circa 300 ha natuuropgave te realiseren vanwege de kiekendiefopgave.

In bijlage 3 wordt nader ingegaan op de opgaven vanwege de kiekendief.

Zoekgebied

De belangrijkste overwegingen ten aanzien van de keuze zijn:

- Als een gedeelte van het zoekgebied niet wordt meegenomen in de ontwerp-verordening, kan dat gedeelte later niet weer aan de verordening worden toegevoegd.
- Het nader bepalen van het zoekgebied tot het preferente deel van het zoekgebied geeft voor een aantal agrariërs al in 2008 duidelijkheid, zonder dat de doelstellingen en realisatie van de groenblauwe zone en de opgaven vanwege de kiekendief hiermee in het geding komen.
- Het laten vervallen van het gehele zoekgebied, houdt in dat vanwege de uitbreiding van Lelystad en Almere later toch nog ruimte voor de daaruit voortvloeiende opgaven vanwege de kiekendief in het landelijk gebied moet worden gezocht.

Als de opgaven vanwege de kiekendief niet in de verordening bij de groenblauwe zone worden meegenomen, zal hiervoor ruimte elders in het landelijk gebied moeten worden gevonden. Deze opgaven moeten in een zone van maximaal 5 tot 8 km rondom de Oostvaardersplassen gevonden worden. Het is dan niet uitgesloten dat die ruimte (deels) alsnog binnen het zoekgebied moet worden gevonden.

Als aanvullend kiekendiefgebied niet optimaal voor de kiekendief wordt ingericht, is een veel groter gebied nodig om aan de kiekendiefopgave te voldoen.

Gelet op deze overwegingen bestaat er - uit oogpunt van realisatie van de doeleinden van de groenblauwe zone, de te realiseren opgaven vanwege de kiekendief en het geven van duidelijkheid aan (een deel van) de agrariërs binnen het huidige zoekgebied - een voorkeur om het zoekgebied nader in te perken tot het preferente deel van het zoekgebied.

Als uitgegaan wordt van 300 ha gemeten vanaf de meest noordelijke grens van het zoekgebied, gaat het om vijf agrarische kavels en ligt circa 18 ha op een zesde kavel. In het Omgevingsplan Flevoland 2006 is aangegeven dat het om *maximaal* 300 ha extra zou gaan. Daarom wordt voorgesteld om de grens voor de extra hectaren te leggen op de grens van de vijfde en zesde kavel, zodat het zoekgebied nader wordt bepaald op de vijf kavels in het meest noordelijke deel van het zoekgebied (ca. 280 ha).

Vrijwilligheid

Bij het handhaven van de vrijwilligheid bij het ontwerp van de verordening, kan in december 2008 niet alsnog kan worden besloten de vrijwilligheid te verlaten. Omdat in het Omgevingsplan de vrijwilligheid is neergelegd, ligt het in de rede om op een besluit om die vrijwilligheid te verlaten, een inspraakmogelijkheid te bieden.

Gelet op de brief van de minister van LNV over staatssteun, kan alleen bij het verlaten van de vrijwilligheid voor de aan te kopen gronden een vergoeding worden betaald met een minimaal risico op onbedoelde staatssteun.

Het nader bepalen van het zoekgebied met behoud van vrijwilligheid betekent dat er voor de agrariërs op de lange termijn mogelijk onduidelijkheid blijft bestaan. Als in het zoekgebied op basis van vrijwilligheid geen of minder dan circa 300 ha gronden worden gevonden ten behoeve van de kiekendief, worden de agrariërs binnen een zone van 5 tot 8 km rondom de Oostvaardersplassen op de langere termijn alsnog geconfronteerd met het inpassen van natuur ten behoeve van de kiekendief.

De mogelijkheid bestaat om in de periode tot de vaststelling van de verordening in december 2008, de bereidwilligheid tot verkoop in het zoekgebied nader te inventariseren zodat op basis van die inventarisatie tot een begrenzing van het gebied kan worden gekomen waarvoor in de vast te stellen verordening de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) wordt voorgeschreven.

Deze mogelijkheid bestaat als vooralsnog de vrijwilligheid wordt verlaten bij de ontwerp-verordening. Een dergelijke mogelijkheid bestaat niet als in de ontwerp-verordening wordt vastgehouden aan de vrijwilligheid.

Uit oogpunt van:

- *de ontwikkeling van de steden en de daaruit voortvloeiende opgaven voor de kiekendief;*
- *de realiseerbaarheid van de opgaven vanwege de kiekendief en het geven van duidelijkheid aan (een deel van) de agrariërs (in een zone van maximaal 5 tot 8 km rondom de Oostvaardersplassen);*
- *het (in materiele zin) gestand willen doen aan de basis van vrijwilligheid die in het Omgevingsplan is opgenomen;*

bestaat er een voorkeur om de vrijwilligheid in het zoekgebied vooralsnog te verlaten.

Keuzen over zoekgebied en vrijwilligheid in relatie tot de structuurvisie OostvaardersWold

In het collegeakkoord wordt gestreefd naar het geven van duidelijkheid aan de boeren in het zoekgebied binnen twee jaar. Met de GS-voorkeur wordt deze duidelijkheid ruim binnen twee jaar gegeven. Als de vrijwilligheid in de verordening wordt verlaten, wordt die helderheid reeds bij de verordening gegeven, dat wil zeggen nog in 2008. Als de vrijwilligheid in de verordening niet wordt verlaten, wordt uiterlijk bij de structuurvisie Oostvaarderswold die helderheid gegeven, dat wil zeggen medio 2009."

Ad. 2. Periode dat het ontwerp ter inzage ligt

De provinciale inspraakverordening regelt het al dan niet verlenen van inspraak, tenzij een wettelijk voorschrift het verlenen van inspraak verplicht stelt. Gelet op artikel 4.1, zesde lid, Wro is bij de voorbereiding van de verordening groenblauwe zone inspraak verplicht. Overeenkomstig artikel 4.1, zesde lid Wro moet het ontwerp van een verordening minimaal 4 weken ter inzage worden gelegd, gedurende welke termijn een ieder opmerkingen over het ontwerp kan maken.

In de provinciale inspraakverordening wordt er echter van uit gegaan dat een ontwerp van algemeen verbindende voorschriften 6 weken ter inzage wordt gelegd, gedurende welke termijn belanghebbenden kunnen reageren. Hiervan kan desgewenst worden afgeweken.

Om aan de eisen van de Wro én de inspraakverordening te voldoen, wordt voorgesteld het ontwerp van de verordening 6 weken ter inzage te leggen, gedurende welke termijn iedereen opmerkingen ter kennis van Provinciale Staten kan brengen.

5. Kanttekeningen:

Voor zover de regels voor het beschermingsgebied leiden tot een weigeringsgrond voor een aanleg-, sloop- of bouwvergunning, kan degene die meent daardoor schade te leiden, een schadeverzoek indienen. In bijlage 4 is een inschatting gemaakt van de financiële risico's. Hieruit blijkt dat met een verordening de risico's voor hogere kosten voor het gehele project OostvaardersWold geringer zijn dan zonder een verordening.

6. Evaluatie:

-

7. Advies van de Commissie van advies:

-

8. Ontwerp-besluit:
Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 19 augustus 2008, nummer 707972

BESLUITEN:

- 1.a. In te stemmen met het ter inzage leggen van het ontwerp van de Verordening groenblauwe zone, waarbij:
 - in de verordening de termijn als bedoeld in artikel 4.1, tweede lid, Wro, waarbinnen bestemmingsplannen met in acht neming van de verordening vastgesteld moeten worden, wordt bepaald op een tijdstip gelegen tussen het vaststellen van de structuurvisie OostvaardersWold en 1 januari 2011;
 - het gebied waarvoor gemeenten bestemmingsplannen moeten vaststellen met in acht neming van de regels als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, Wro, van de verordening (= plangebied), omvat:
 - het Kotterbos,
 - een gedeelte van het Horsterwold,
 - het op de kaart die onderdeel uitmaakt van de verordening aangegeven gedeelte van de Groenblauwe zone OostvaardersWold dat bestaat uit het reserveringsgebied en het aangegeven gedeelte van het zoekgebied;
 - het gebied waarvoor het beschermingsregime als bedoeld in artikel 4.1, derde lid, Wro, geldt (= beschermingsgebied), omvat:
 - het Kotterbos
 - het op de kaart die onderdeel uitmaakt van de verordening aangegeven gedeelte van de Groenblauwe zone OostvaardersWold, dat bestaat uit het reserveringsgebied en het aangegeven gedeelte van het zoekgebied.
- b. Daarbij de keuze te maken of:
 - b1. het zoekgebied in de huidige omvang behouden blijft;
 - b2. het zoekgebied nader wordt bepaald tot de vijf meest noordelijk gelegen agrarische kavels in het zoekgebied.

Gelet op:

 - *het feit dat met het deel van het zoekgebied dat is aangewezen als preferent gebied in het voorkeursalternatief in het concept-planMER kan worden voorzien in de opgaven vanwege de kiekendief en*
 - *de wens om aan de agrariërs in het zoekgebied zoveel mogelijk duidelijkheid te verschaffen,*

spreeken Gedeputeerde Staten hun voorkeur uit voor alternatief b2.
- c. In het geval gekozen wordt voor een nader bepaald zoekgebied (optie b2), daarbij ten aanzien van de vrijwilligheid de keuze te maken om, of:
 - c1. uit te blijven gaan van vrijwilligheid, zodat in de ontwerp-verordening voor dit deel van het plangebied wordt uitgegaan van inpassing van de bestaande feitelijke agrarische bedrijvigheid, met de mogelijkheid om voor gronden alsnog de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) voor te schrijven nadat die gronden aan de provincie te koop zijn aangeboden;
 - c2. de vrijwilligheid te verlaten, zodat in de ontwerp-verordening voor dit deel van het plangebied de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) wordt voorgeschreven;
 - c3. de vrijwilligheid vooralsnog te verlaten en, in de periode tot de vaststelling van de verordening in december 2008, de bereidwilligheid tot verkoop in het zoekgebied nader te inventariseren zodat op basis van die inventarisatie tot een begrenzing van het gebied

kan

worden gekomen waarvoor in de vast te stellen verordening de bestemming voor de groenblauwe zone (Natuur en Water) wordt voorgeschreven.

Gelet op:

- *de ontwikkeling van de steden en de daaruit voortvloeiende opgaven voor de kiekendief;*
 - *de realiseerbaarheid van de opgaven vanwege de kiekendief en het geven van duidelijkheid aan (een deel van) de agrariërs (in een zone van maximaal 5 tot 8 km rondom de Oostvaardersplassen);*
 - *het feit dat er bij het handhaven van de vrijwilligheid bij het ontwerp van de verordening in december 2008 niet alsnog kan worden besloten de vrijwilligheid te verlaten;*
 - *de optie om tot een harde begrenzing te komen op grond van een inventarisatie van de bereidwilligheid tot verkoop, er materieel gestand kan worden gedaan aan de basis van vrijwilligheid zoals die in het Omgevingsplan Flevoland 2006 is opgenomen;*
 - *de brief van de minister van LNV over staatssteun, er alleen bij het verlaten van de vrijwilligheid voor aan te kopen gronden een vergoeding worden betaald met een minimaal risico op onbedoelde staatssteun;*
- spreeken Gedeputeerde Staten hun voorkeur uit voor optie c3.*

2. Te bepalen dat het ontwerp van de Verordening groenblauwe zone, voor een periode van 6 weken

ter inzage wordt gelegd, gedurende welke termijn een ieder opmerkingen bij Provinciale Staten kan indienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 4 september 2008.
griffier, voorzitter,

3. Bijlagen:

0. Ontwerp van de Verordening groenblauwe zone met toelichting

1. Bepaling beschermingsgebied
2. Tabel alternatieven voor de gebieden in de verordening
3. Opgaven vanwege de kiekendief
4. Inschatting financiële risico's

4. Ter lezing gelegde stukken (in leeskamer statenleden):

1. Voorstudie
2. planMer
3. brieven die zijn ontvangen inzake de verordening en het zoekgebied

Gedeputeerde Staten van Flevoland,

secretaris, voorzitter,

Bijlage 1: Bepaling beschermingsgebied

Voor het gebied waarop de verordening betrekking heeft, is het gewenst dat er geen ontwikkelingen plaatsvinden die het gebied minder geschikt maken voor de verwezenlijking van de groenblauwe zone.

Of er regels nodig zijn om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van de groenblauwe zone, is onder meer afhankelijk van wat de nu geldende bestemmingsplannen toelaten.

Voor de gebieden waarvoor bescherming gewenst is, worden in deze verordening regels gesteld als bedoeld in artikel 4.1 lid 3 Wro.

Hierna wordt per gemeente weergegeven wat de functies in het gebied zijn, welke ontwikkelingen voor de Groenblauwe zone OostvaardersWold globaal noodzakelijk zijn en welke ontwikkelingen gelet op de huidige functies het gebied minder geschikt kunnen maken.

Almere

- Voor zover de verordening betrekking heeft op het grondgebied van Almere, is het betreffende gebied ingericht voor de ontsluiting en aansluiting van de stad op de A6.
- Er dient ruimte te worden gehouden voor een eventuele verbreding van de A6. Daarnaast is een recreantenpassage voorzien aan de westzijde van het plangebied.
- Gelet op de huidige functies in het gebied en het feit dat de ecopassages meer oostelijk hiervan zijn geprojecteerd, zijn er niet direct ontwikkelingen voorzien die het gebied minder geschikt maken voor de groenblauwe zone.

Lelystad

- Voor zover de verordening betrekking heeft op het grondgebied van Lelystad, is het betreffende gebied grotendeels ingericht voor natuur. Het gebied wordt doorsneden door infrastructuur: de snelweg A6, het spoor, een hoogspanningsleiding en de Lage Vaart. Het gebied gelegen tussen de Oostvaardersplassen en de A6 is ingericht voor natuur, maar is multifunctioneel in gebruik. Hier vindt ook recreatief medegebruik plaats. Er is een camping, outdoor-faciliteit en de vaartplas wordt recreatief gebruikt. Staatsbosbeheer heeft de meeste gronden in eigendom.
- In het gebied moet worden gezien of bepaalde vormen van recreatief gebruik inpasbaar zijn en zullen ecopassages moeten worden gerealiseerd. Er dient ruimte te worden gehouden voor een eventuele verruiming van de infrastructuur.
- Gelet op de huidige functies in het gebied, zijn in dit gebied niet direct ontwikkelingen voorzien die het gebied minder geschikt maken voor de groenblauwe zone.
Echter, het geldende bestemmingsplan laat nog verschillende nieuwe functies zoals recreatie en landbouw toe en laat ook bebouwingsmogelijkheden toe in delen die nu nog geheel onbebouwd zijn. Daarom is toch een beschermingsregime gewenst en valt dit gebied onder het beschermingsgebied van de verordening.
De gemeente Lelystad heeft voor de bestaande camping een voorbereidingsbesluit genomen om "de aard en omvang van de kampeervoorziening te fixeren op het huidige niveau". Het opnemen van dit gebied in het beschermingsgebied van de verordening, is in lijn met dit voorbereidingsbesluit.

Zeewolde

- Voor zover de verordening betrekking heeft op het grondgebied van Zeewolde, gaat het in het deelgebied Groenblauwe zone OostvaardersWold grotendeels om agrarisch gebied. Het gebied rondom het Adelaarstracé en het deelgebied binnen het Horsterwold zijn grotendeels ingericht voor natuur. Binnen het Horsterwold bevinden zich nog recreatieterreinen (De Bosruiter en De Parel), de vaarroute De Blauwe Diamant en een drinkwaterwinning. Het gebied wordt doorsneden door infrastructuur: wegen, een hoogspanningsleiding en een aardgasleiding. Verder staan er verschillende windmolens.

- Voor de windmolens geldt het provinciale beleid voor opschalen en saneren. De recreatieve voorzieningen zullen naar verwachting kunnen blijven bestaan. De drinkwaterwinning blijft bestaan. Bezien wordt hoe een eventuele uitbreiding van deze voorzieningen inpasbaar is. Verder moeten er ecopassages en recreantenpassages worden gerealiseerd. De agrarische functie zal plaats gaan maken voor de groenblauwe zone, welke een hoofdfunctie natuur en water krijgt met recreatief medegebruik. De infrastructuur zal grotendeels worden ingepast.
- Gelet op de huidige functies in het deelgebied Horsterwold, zijn hier niet direct ontwikkelingen voorzien die het gebied minder geschikt maken voor de groenblauwe zone. In het deelgebied Groenblauwe zone OostvaardersWold worden door particulieren meerdere initiatieven genomen voor nieuwe activiteiten. Deze activiteiten zijn voor een deel nodig voor het regulier functioneren van de agrarische bedrijven, een ander deel van de aanvragen is gericht op het uitbreiden van activiteiten die te zijner tijd moeten gaan verdwijnen vanwege de komst van de groenblauwe zone. Dit kan leiden tot ontwikkelingen die het gebied minder geschikt kunnen maken voor de groenblauwe zone. Daarom is voor dit deelgebied een beschermingsregime gewenst en valt dit deelgebied onder het beschermingsgebied van de verordening.

Gelet op het voorgaande bestaat het beschermingsgebied uit de volgende deelgebieden:

- het Kotterbos
- de Groenblauwe zone OostvaardersWold

Bijlage 2: Tabel alternatieven voor de gebieden in de verordening

De discussie rondom de gebieden spitst zich toe op drie vragen rondom het zoekgebied:

1. In hoeverre zijn gronden van het zoekgebied gewenst / benodigd voor natuuropave vanwege de Kiekendiefopgave?
2. Wat is de omvang en ligging van het gewenste / benodigde zoekgebied?
3. Wordt de vrijwilligheid voor het zoekgebied verlaten of niet?

Deze drie vragen leiden tot vier alternatieven voor opname van het zoekgebied in de verordening:

- a. het gehele zoekgebied van circa 900 ha, op basis van vrijwilligheid;
- b. een deel van het zoekgebied van circa 300 ha op basis van vrijwilligheid;
- c. een deel van het zoekgebied van circa 300 ha, waarbij de vrijwilligheid wordt verlaten (ook op het gedeelte zoekgebied moet dan een bestemming groenblauwe zone worden gelegd);
- d. het gehele zoekgebied laten vervallen.

Het al dan niet verlaten van de vrijwilligheid bepaalt voor welk deel van het op te nemen zoekgebied de bestemming groenblauwe zone wordt voorgeschreven.

1. Als de vrijwilligheid wordt verlaten, moet op het deel van het zoekgebied dat in de verordening wordt opgenomen, een bestemming groenblauwe zone worden gelegd.
2. Als de vrijwilligheid wordt behouden, moet in de verordening het volgende worden geregeld voor het op te nemen deel van het zoekgebied:
 - het inpassen van de bestaande feitelijke agrarische bedrijfsvoering in een nieuw vast te stellen bestemmingsplan;
 - de mogelijkheid dat in plaats van inpassing van de bestaande feitelijke agrarische bedrijfsvoering, - voor bepaalde gronden - de bestemming groenblauwe zone wordt voorgeschreven. Deze mogelijkheid is nodig als de gronden op basis van vrijwilligheid voor realisatie van de groenblauwe zone beschikbaar komen. Deze gronden - waarvoor de bestemming groenblauwe zone moet gaan gelden - moeten alsnog aangewezen kunnen worden.

Gelet op de uitspraken in het Omgevingsplan Flevoland 2006, is op een besluit over het verlaten van de vrijwilligheid inspraak gewenst. Daarom moet het verlaten van de vrijwilligheid al bij het ontwerp van de verordening worden meegenomen en kan daar niet pas bij de vaststelling voor het eerst toe worden overgegaan.

	Alternatief voor zoekgebied	Regeling in verordening	Duidelijkheid agrariërs in het zoekgebied	Mogelijkheid om na publicatie ontwerp-verordening alsnog groenblauwe zone in het zoekgebied te realiseren	Mogelijkheid om opgaven vanwege de kiekendief in te vullen	Opmerkingen
1.	900 ha Op basis van vrijwilligheid	Beschermingsgebied Mogelijkheid om i.p.v. inpassing van de bestaande feitelijke agrarische bedrijfsvoering alsnog de bestemming groenblauwe zone voor te schrijven; nadat gronden aan provincie te koop zijn aangeboden.	Duidelijkheid voor het gehele zoekgebied wordt bij de structuurvisie OostvaardersWold gegeven, dus in 2009. Optie: In december 2008 kan het zoekgebied nog worden verkleind of opgeheven.	De mogelijkheid om gronden uit het zoekgebied aan de groenblauwe zone toe te voegen nadat zij te koop zijn aangeboden, blijft voor het gehele zoekgebied bestaan.	Mogelijkheid om opgaven te realiseren binnen ca. 300 ha zoekgebied, in combinatie met andere gronden voor de groenblauwe zone. Als extra hectaren niet binnen het preferente deel van het zoekgebied liggen, dan functioneert die extra ha suboptimaal t.b.v. kiekendiefopgave. Als de ca. 300 ha niet wordt gerealiseerd in het preferente deel van het zoekgebied, is er een restopgave voor de kiekendief elders in de zone van 5-8 km rondom de Oostvaardersplassen.	+/+ Risico voor realisatie hoofddoelen groenblauwe zone gering. +/- Meer mogelijkheden voor realisatie ca. 300 ha optimaal gebied voor de kiekendief. -/- Onduidelijkheid blijft over: . grondclaim voor de agrariërs binnen preferente zoekgebied . eventueel restclaim opgaven kiekendief elders. +/- Mogelijkheid voor extra ha inzetten voor groenblauwe zone en opgaven kiekendief blijft.

	Alternatief voor zoekgebied	Regeling in verordening	Duidelijkheid agrariërs in het zoekgebied	Mogelijkheid om na publicatie ontwerp-verordening alsnog groenblauwe zone in het zoekgebied te realiseren	Mogelijkheid om opgaven vanwege de kiekendief in te vullen	Opmerkingen
2.	ca. 300 ha Op basis van vrijwilligheid	Beschermingsgebied Mogelijkheid om i.p.v. inpassing van de bestaande feitelijke agrarische bedrijfsvoering alsnog de bestemming groenblauwe zone voor te schrijven; nadat gronden aan provincie te koop zijn aangeboden.	Duidelijkheid voor de ca. 300 ha zoekgebied wordt bij de structuurvisie OostvaardersWold gegeven, dus in 2009. Voor het overige zoekgebied wordt duidelijkheid bij de verordening gegeven, dus in 2008. Optie: In december 2008 kan het zoekgebied nog worden verkleind of opgeheven.	De mogelijkheid om gronden uit het zoekgebied aan de groenblauwe zone toe te voegen nadat zij te koop zijn aangeboden, blijft voor de ca.300 ha bestaan. Toevoeging vanuit het andere gedeelte van het zoekgebied ligt niet in de rede.	Mogelijkheid om opgaven te realiseren binnen ca. 300 ha zoekgebied, in combinatie met andere gronden voor de groenblauwe zone. Als de ca. 300 ha niet wordt gerealiseerd, is er een restopgave voor de kiekendief elders in de zone van 5-8 km rondom de Oostvaardersplassen.	+/- Risico voor realisatie hoofddoelen groenblauwe zone gering. +/- Meer mogelijkheden voor realisatie ca. 300 ha optimaal gebied voor de Kiekendief. -/- Onduidelijkheid blijft over: . grondclaim voor de agrariërs binnen preferente zoekgebied . eventueel restclaim opgaven kiekendief elders. +/- Mogelijkheid voor extra ha inzetten voor groenblauwe zone en opgaven Kiekendief is ingeperkt tot preferent zoekgebied

	Alternatief voor zoekgebied	Regeling in verordening	Duidelijkheid agrariërs in het zoekgebied	Mogelijkheid om na publicatie ontwerp-verordening alsnog groenblauwe zone in het zoekgebied te realiseren	Mogelijkheid om opgaven vanwege de kiekendief in te vullen	Opmerkingen
3.	ca. 300 ha Geen vrijwilligheid meer	Beschermingsgebied Voor de gronden wordt de bestemming groenblauwe zone voorgeschreven.	Duidelijkheid voor het gehele zoekgebied wordt bij de verordening gegeven, dus in 2008. Optie: In december kan het zoekgebied nog worden verkleind of opgeheven. Ook kan alsnog een keuze voor behoud van de vrijwilligheid worden gemaakt.	Toevoeging vanuit het andere gedeelte van het zoekgebied ligt niet in de rede.	Mogelijkheid om opgaven te realiseren binnen ca. 300 ha zoekgebied, in combinatie met andere gronden voor de groenblauwe zone.	+/- Risico voor realisatie hoofddoelen groenblauwe zone gering. +/- Zekerheid voor realisatie ca. 300 ha optimaal gebied voor de Kiekendief. +/- Duidelijkheid over: . grondclaim voor alle agrariërs in zoekgebied . eventuele restclaim kiekendief elders. Maar in preferente deel zoekgebied omslag in beleid. +/- Mogelijkheid voor extra ha inzetten voor groenblauwe zone en opgaven Kiekendief is ingeperkt tot preferent zoekgebied

	Alternatief voor zoekgebied	Regeling in verordening	Duidelijkheid agrariërs in het zoekgebied	Mogelijkheid om na publicatie ontwerp-verordening alsnog groenblauwe zone in het zoekgebied te realiseren	Mogelijkheid om opgaven vanwege de kiekendief in te vullen	Opmerkingen
4.	Zonder zoekgebied	Zoekgebied valt buiten de verordening, dus de verordening bevat geen regels voor het zoekgebied.	Duidelijkheid voor het gehele zoekgebied wordt bij de verordening gegeven, dus in 2008. In december zijn er geen andere opties meer mogelijk.	Toevoeging vanuit het zoekgebied ligt niet in de rede.	De opgaven voor de kiekendief moet deels (ca. 300 ha) buiten de groenblauwe zone worden gevonden, maar wel in een zone van 5-8 km rondom de Oostvaardersplassen.	+/- Risico voor realisatie hoofddoelen groenblauwe zone gering. -/- Deel opgaven kiekendief moet elders in landelijk gebied worden ingevuld. +/- Duidelijkheid voor alle agrariërs in zoekgebied over claim vanwege groenblauwe zone. Onduidelijkheid voor agrariërs in zoekgebied en elders in de zone van 5-8 km vanaf Oostvaardersplassen over claim opgaven kiekendief. -/- Geen mogelijkheid meer voor extra ha

	Alternatief voor zoekgebied	Regeling in verordening	Duidelijkheid agrariërs in het zoekgebied	Mogelijkheid om na publicatie ontwerp-verordening alsnog groenblauwe zone in het zoekgebied te realiseren	Mogelijkheid om opgaven vanwege de kiekendief in te vullen	Opmerkingen
						inzetten voor groenblauwe zone en opgaven Kiekendief is ingeperkt tot preferent zoekgebied

Bijlage 3: Opgaven vanwege de kiekendief

In 2006 is, naar aanleiding van de discussie over de Vaart IV, in opdracht van de gemeente Almere de kiekendiefopgave voor zuidelijk Flevoland in beeld gebracht.

Dit rapport ¹, van Altenburg en Wymenga, geeft de best beschikbare kennis over de kiekendief. In het rapport wordt gerekend met een aantal kencijfers, gebaseerd op uitgebreid veldonderzoek:

Behoeftes kiekendief:

1 paar bruine kiekendief heeft nodig: 23 – 47 ha optimaal foerageergebied.

1 paar blauwe kiekendief heeft nodig: 75 – 150 ha optimaal foerageergebied.

Wanneer de inrichting en het beheer van een gebied minder optimaal is veranderen deze benodigde oppervlaktes. Bij suboptimaal gebied worden de behoeftes als volgt:

1 paar bruine kiekendief: 56 – 95 ha suboptimaal foerageergebied.

1 paar blauwe kiekendief: 600 – 1500 ha suboptimaal foerageergebied.

Daarnaast kunnen de bruine kiekendieven ook foerageren in agrarisch gebied of op natte graslanden, het areaal dat er dan nodig is voor 1 paartje is ca. 700 ha. Voor blauwe kiekendieven is dat ongeschikt.

LVN heeft door Alterra een second opinion laten uitvoeren op deze getallen. In deze second opinion worden de uitgangspunten niet ter discussie gesteld, maar doet Alterra aannames over de verhouding optimaal/suboptimaal die je in een natuurlijk ingericht gebied zou kunnen halen, waarmee ze het onderscheid tussen optimaal en suboptimaal laten vervallen.

Deze aannames zijn echter niet van toepassing op de bestaande situatie, daarom is er voor gekozen in deze notitie te werken met de cijfers van Altenburg en Wymenga.

Beschikbare hectares anno 2006:

In het rapport van Altenburg en Wymenga is gedetailleerd in beeld gebracht waar de op dat moment aanwezige broedparen foerageerden en in hoeverre die gebieden optimaal danwel suboptimaal waren. Geconstateerd werd dat beide soorten kiekendieven broeden in de Oostvaardersplassen maar dat met name de mannetjes ook veelvuldig foerageren buiten dat gebied.

Bovengenoemde kencijfers hanteren als uitgangspunt dat de broed- en foerageer-mogelijkheden BINNEN de Oostvaardersplassen gelijk blijven. De berekende hectares zijn de hectares foerageergebied die gebruikt worden in een zone van 5 tot 8 km rondom de Oostvaardersplassen (de maximale afstand vanaf de broedplaats waarbinnen de blauwe en bruine kiekendief nog foerageren).

In 2006 was er rondom de Oostvaardersplassen sprake van de volgende oppervlaktes:

Optimaal foerageergebied: 47 ha

Suboptimaal foerageergebied: 1.815 ha

Nat grasland: 200 ha

Agrarisch land: 11.217 ha

(NB. De laatste twee categorieën zijn alleen geschikt voor bruine kiekendieven, niet voor blauwe).

Consequenties bouwopgaven:

Voor een deel van deze bestaande foerageergebieden hebben de gemeenten plannen om ze anders in te gaan richten, als bedrijventerrein of als woninglocatie.

¹ Foerageermogelijkheden voor kiekendieven en herbivore watervogels rond de Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen, A&W-rapport 726

Een dergelijke verandering in inrichting maakt het gebied ongeschikt voor kiekendieven en leidt op basis van de Europese regelgeving, die Nederland is uitgewerkt in de Natuurbeschermingswet, juridisch tot een mitigatie-opgave.

In het rapport van Altenburg en Wymenga is berekend hoeveel kiekendiefhectares er verloren gaan door de bouwplannen die voorzien zijn voor de periode 2005-2015 (Vaart IV, Noorderplassen-west, Almere Buiten, Almere Hout, de Warande I, II en III).

De achteruitgang betreft vooral suboptimaal gebied (van de 1815 ha gaan 1335 ha verloren) en agrarisch gebied (van de 11.217 ha gaan 697 ha verloren).

In totaal gaat dus ruim 2.000 ha min of meer geschikt foerageergebied verloren aan bebouwing.

Berekening kiekendiefopgave:

Voor de berekening van de kiekendiefopgave in het kader van de groenblauwe zone Oostvaarders-Wold is er voor gekozen om niet puur op projectbasis te kijken hoeveel hectares er verloren gaan, maar ook te kijken naar de lange termijn-opgave.

Als het lukt om voldoende foerageermogelijkheden te realiseren voor die populatie-omvang waarvoor Flevoland verantwoordelijk is op basis van de Natuurbeschermingswet, dan zal de toetsing van individuele projecten geen problemen meer opleveren.

Vanuit dit uitgangspunt is de volgende berekening gemaakt:

De populatie-omvang die behouden moet blijven binnen Flevoland is (na vaststelling van de Natuurbeschermingswet-aanwijzingen door het ministerie van LNV):

40 paar bruine kiekendieven

4 paar blauwe kiekendieven

Na realisatie van de huidige bouwplannen resteert er nog het volgende foerageergebied:

Optimaal : 47 ha

Suboptimaal: 480 ha

Nat grasland: 195 ha

Agrarisch land: 10.520 ha

De laatste twee categorieën, het agrarisch gebied en het natte grasland, zijn alleen geschikt voor bruine kiekendieven. Deze oppervlakte biedt foerageermogelijkheid voor ca. 15 paar.

Het suboptimale gebied (480 ha) is voldoende voor 5 – 9 paar bruine kiekendief en kan voldoende voedsel leveren voor ca. 0,3 – 0,8 paar blauwe kiekendief.

Het optimale gebied (Praamweg, 47 ha) is voldoende voor 1-2 paar bruine kiekendief en 0,3-0,6 paar blauwe kiekendief.

Opgeteld is er dus eind 2015 nog foerageergebied voor 21 – 26 paar bruine kiekendieven en 0,6 – 1,4 paar blauwe. De resterende kiekendiefopgave waar de provincie Flevoland dus mee te maken heeft is een opgave van 14 – 19 paar bruine kiekendief en 2,6 - 3,4 paar blauwe kiekendief.

Op basis van de kencijfers kan dat worden omgerekend naar een oppervlakte. Hieruit komt naar voren dat er ca. 320 – 890 ha optimaal foerageergebied nodig is. Om niet aan de onder-of bovenkant van deze marge te gaan zitten is dit in het concept-planMER geconcretiseerd tot een opgaven van 600 ha optimaal foerageergebied.

Wanneer het gebied niet optimaal kan worden ingericht en beheerd, wordt de benodigde oppervlakte een veelvoud hiervan.

De oplossingsrichtingen:

1. Agrarisch natuurbeheer

In overleg met Almere is gekeken in hoeverre agrarisch natuurbeheer een bijdrage kan leveren. Geconstateerd wordt dat met zogenaamde "kiekendievenranden" of vormen van braaklegging het agrarisch gebied geschikter kan worden gemaakt als foerageergebied voor kiekendieven. Het zal nooit optimaal foerageergebied kunnen worden, maar delen zijn wellicht suboptimaal te maken. Het dilemma van agrarisch natuurbeheer is echter dat het gebaseerd is op vrijwillige afspraken tussen de overheid en particulieren die elke 6 jaar kunnen worden opgezegd. Er is geen garantie van continuïteit en die garantie is wel vereist waar het gaat om de instandhoudingsdoelstellingen van de Natuurbeschermingswet.

Conclusie: Agrarisch natuurbeheer kan wel bijdragen maar biedt niet de zekerheid die vereist is ter garantie van de instandhoudingsdoelstellingen.

2. Optimaliseren bestaande gebieden

Aan de hand van de concrete deelprojecten is er overleg tussen de provincie (als vergunningverlener) en de gemeenten (als initiatiefnemer) over de mogelijkheden om de bouwprojecten zo uit te voeren dat de foerageermogelijkheden zo weinig mogelijk worden aangetast. Zowel voor de Warande (Lelystad) als voor de Vaart IV (Almere) zijn hier afspraken over gemaakt.

Zo is voor de Warande uitgerekend dat hier een opgave ligt voor 5 paar bruine kiekendieven en 2 paar blauwe (dit betekent een opgave van 150 – 300 ha optimaal foerageergebied). De Warande zal gefaseerd worden aangelegd, hierdoor ontstaat er de mogelijkheid om tijdens de eerste fase een deel van het gebied dat beheerd wordt door Erf bv anders in te richten en van suboptimaal op te waarderen naar optimaal.

De eerste fase levert dan geen achteruitgang van foerageermogelijkheden op en is vergunbaar. Bij de vervolgfases zal de kiekendiefopgave echter opnieuw beoordeeld moeten worden.

Voor de Vaart IV is de gemeente Almere aan het kijken naar een vergelijkbare oplossing, waarbij een deel van het gebied specifiek voor kiekendieven ingericht gaat worden.

Conclusie: Op projectbasis zijn er zeker voor de korte termijn mogelijkheden om in de nabijheid van de Oostvaardersplassen gebieden anders in te richten en te beheren en daarmee de kiekendiefopgave tijdelijk veilig te stellen. Wanneer hiervoor gebieden worden ingericht die op termijn toch een functiewijziging gaan krijgen dan is dit echter geen oplossing voor de langere termijn.

3. Praamweggebied en strook naast Vaartplas

Tussen de A6 en Hoge Vaart ligt een strook open gebied die nu landbouwkundig beheerd wordt, maar die door een andere inrichting verder geoptimaliseerd kan worden voor de kiekendieven. De betreffende strook is ca. 120 ha groot. Doordat het huidige beheer relatief extensief is en de ligging tov de Oostvaardersplassen erg gunstig is dit gebied al geclassificeerd als suboptimaal foerageergebied. Het draagt dus zonder nadere aanpassing al bij aan de totale kiekendiefopgave (circa 2 paar bruin / 0,2 paar blauw)).

Met een andere inrichting, nog meer gericht op kiekendieven kan dit gebied verder geoptimaliseerd worden (circa 4 paar bruin / 1 paar blauw). Dat betekent echter ook dat er geen andere functies in het gebied mogelijk zijn, zoals boscompensatie, baggerberging, recreatie. Ook zal het beheer dan specifiek afgestemd moeten worden op de kiekendieven (geen intensieve begrazing).

Conclusie: Optimalisatie van de A6-strook is mogelijk. De bijdrage aan de totale kiekendiefopgave is echter gering omdat het reeds nu gekwalificeerd is als suboptimaal gebied en dus al een kiekendievenfunctie heeft.

4. Aanpassing beheer Oostvaardersplassen.

Bij de berekeningen die ten grondslag liggen aan de kiekendiefopgave is uitgegaan van de situatie anno 2006; de situatie op het moment dat de aanwijzingsbesluiten voor de Natuurbeschermingswet openbaar zijn gemaakt. In het onderzoek is geconstateerd dat de vrouwtjes kiekendieven veelal IN de Oostvaardersplassen foerageren en de mannetjes vaker buiten het gebied. Bij de berekeningen is als uitgangspunt gehanteerd dat de bestaande foerageerfunctie van de Oostvaardersplassen zelf (voor

de vrouwtjes) behouden blijft. Dit is conform de uitgangspunten van de wetgeving die uitgaat van instandhoudingsdoelen. De aanwijzingen voor de Natuurbeschermingswet gaan niet uit van een herstelopgave.

In theorie is het mogelijk de inrichting en het beheer van de Oostvaardersplassen te veranderen en daarmee ook de geschiktheid voor kiekendieven te verbeteren. In de praktijk is er echter spanning tussen de ecosysteemdooelstellingen van de Oostvaardersplassen waarbij de grote grazers een sleutelrol vervullen en de soortendoelstellingen die voortkomen uit de internationale regelgeving (met name de Vogelrichtlijn). De gekozen beheersstrategie, een beheer waarbij niet wordt ingegrepen door de beheerder, is door Staatsbosbeheer gekozen in overleg met het ministerie van LNV. Deze strategie is recentelijk opnieuw bevestigd door het Rijk met de acceptatie van het ICMO-rapport.

Staatsbosbeheer is verplicht op basis van de Natuurbeschermingswet een beheerplan op te stellen. Hierin zal aangegeven moeten worden wat Staatsbosbeheer gaat doen om de huidige broed- en foerageerfunctie te handhaven.

Uitgaande van het principe “de vervuiler betaalt” is het aan de gemeenten om een oplossing te vinden voor het verlies aan foerageergebied dat veroorzaakt wordt door hun bouwambities.

Conclusie: Het beheer van de Oostvaardersplassen zal zo moeten zijn dat het minimaal op het huidige niveau blijft functioneren als broedgebied en als foerageergebied voor de kiekendieven. Dit zal moeten worden vastgelegd in het beheerplan Natura 2000.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor mitigatie of compensatie van het verlies aan foerageergebied door hun bouwplannen. Er is geen aanleiding om Staatsbosbeheer hiervoor te verplichten het beheer van de Oostvaardersplassen te veranderen ten gunste van de kiekendief.

5. Realisatie OostvaardersWold inclusief zoekgebied

De meest permanente en zekere oplossingsrichting is om binnen het OostvaardersWold voldoende foerageergebied voor de bruine en blauwe kiekendief te realiseren.

Hoe groot die opgave precies is, is mede afhankelijk van de mate waarin oplossingsrichtingen 2 en 3 worden toegepast.

In onderstaande tabel is op basis van de kencijfers uitgerekend welk gebied welk deel van de kiekendiefopgave kan oplossen. Daarbij zijn 4 deelgebieden onderscheiden:

- het gebied dat niet beïnvloed wordt door de bouwplannen tot 2015;
- het Praamweggebied en de strook langs de A6;
- het OostvaardersWold in een zone van 5 tot 8 km vanaf de Oostvaardersplassen;
- het zoekgebied, wanneer dit specifiek wordt ingericht voor kiekendieven.

Het totale OostvaardersWoldgebied (exclusief het zoekgebied) bedraagt circa 1650 ha.

Daarvan ligt circa 1/3de deel binnen een afstand van 5 tot 8 km van de Oostvaardersplassen.

Dit gebied kent een multifunctionele inrichting, deels natuur, deels waterberging en deels recreatie.

Het gebied zal dus wel een functie kunnen vervullen als foerageergebied, maar dat zal suboptimaal zijn. Het zoekgebied daarentegen is in de berekeningen gekenschetst als optimaal foerageergebied.

De optelsom is dan als volgt:

	OVP + directe omgeving (berekeningen 2006)	Praamweg en strook A6 (+) ²	OostvaardersWold (tot Vogelweg), ca. 800 ha subopt.	Zoekgebied (300 ha)	Totaal
Paren bruin	21 - 26	(+) 0 - 2	6 - 10	6 - 13	33 - 51
Paren blauw	0,6 - 1,4	(+) 0,7 - 1,0	0,3 - 0,9	2 - 4	3,6 - 7,3

² (+) houdt in dat hier is gerekend hoeveel kiekendieven extra hier kunnen foerageren wanneer het gebied van suboptimaal wordt aangepast naar optimaal

Conclusie:

De bestaande omgeving, verbetering van de strook langs de A6 en de aanleg van het Oostvaarders-Wold zonder zoekgebied geeft onvoldoende foerageermogelijkheden om de instandhoudingsdoelstellingen (40 paar bruin, 4 paar blauw) te behalen.

Door toevoeging van een zoekgebied van 300 ha, dat ingericht en beheerd wordt als optimaal foerageergebied, is het wel aannemelijk is dat de instandhoudingsdoelstellingen gehaald kunnen worden.

Tot slot.

Natuurontwikkeling is geen exacte wetenschap, toch is geprobeerd aan de hand van kencijfers zo goed mogelijk te berekenen hoeveel hectares kiekendievenfoerageergebied er nodig is om de instandhoudingsdoelstellingen die aan Flevoland zijn toegekend te kunnen halen.

Op basis van best professional judgement zijn aannames gedaan over hoeveel hectares foerageergebied een paartje kiekendieven nodig heeft. Hiermee is gerekend.

Er wordt geconstateerd dat de gezamenlijke bouwplannen van Almere en Lelystad tot 2015 circa 2.000 ha beslaan, die nu in meer of mindere mate door kiekendieven gebruikt worden.

Deze bouwplannen leiden ertoe dat de instandhoudingsdoelstellingen van de kiekendieven niet meer gehaald worden en dat er mitigatie of compensatiemaatregelen nodig zijn.

Er zijn meerdere oplossingen mogelijk om in ieder geval een deel van de opgave, tijdelijk, te realiseren.

De Europese Richtlijnen vereisen echter dat er ook op langere termijn zekerheid is dat de instandhoudingsdoelen gegarandeerd worden. Realisatie van het OostvaardersWold inclusief een zoekgebied specifiek ingericht voor kiekendieven lijkt die oplossing te bieden.

Wanneer de instandhoudingsdoelen zekergestellt zijn dan ontslaat dat de gemeenten van de verplichting om bij elk afzonderlijk project een passende beoordeling uit te voeren, waarbij niet alleen de consequenties van het project zelf maar ook de cumulatieve effecten worden uitgezocht.

Hoe marginaler de oplossing waarvoor gekozen wordt, des te eerder zal de instandhoudingsdoelstelling onder druk komen te staan en loopt een initiatiefnemer het risico dat de planvorming vertraagd, danwel onmogelijk wordt.

Bijlage 4: Financiële risico's

Naar aanleiding van ruimtelijke plannen en de voorbereiding daarvan kunnen zich een aantal schade-oorzaken voordoen. Hieronder wordt per stap in het proces dat de provincie voor ogen staat beschreven of er een schadeoorzaak kan zijn, en wat het risico is. Daaruit volgt de volgende conclusie.

Conclusie

Het is op voorhand moeilijk in te schatten in welke mate schadeclaims zich zullen voordoen als gevolg van het voorbereidingsbesluit en de verordening. De verwachting is dat het risico dat het nemen van het voorbereidingsbesluit en het vaststellen van de verordening met beschermingsregime tot hogere schade leidt, beperkt is.

Schade kan ontstaan voor vergunningaanvragers binnen het Gebied Voorbereidingsbesluit en/of het gebied waarop de verordening betrekking heeft. Echter, die schade zal zich, voor zover het gronden betreft die worden verworven, anders in een later stadium alsnog voordoen. Het moment waarop de schade ontstaat wordt naar voren getrokken, de schade wordt echter niet hoger (met uitzondering van het rente-effect van het eerder uitkeren van een schadevergoeding).

Voor zover het gronden betreft die uiteindelijk niet worden verworven, bestaat er een risico dat er vertragingsschade ontstaat. Dat risico kan worden beperkt door als provincie zorgvuldig om te gaan met die aanvragen en geen vergunningen aan te houden of tegen te houden als al duidelijk is dat de betreffende gronden niet zullen worden verworven.

In het eerste punt hieronder wordt het risico van kostenverhoging voor OostvaardersWold benoemd als het voorbereidingsbesluit en daaropvolgend de verordening niet zouden worden genomen. Dat risico is groter dan wanneer het voorbereidingsbesluit en daaropvolgend de verordening wel worden genomen.

1. Zonder voorbereidingsbesluit met daaropvolgend een verordening
 - a. Vergunningsaanvragen die worden gehonoreerd kunnen een kostenverhogend effect hebben. Dit is alleen anders als kan worden aangetoond dat de vergunning alleen is aangevraagd met als doel een hogere schadevergoeding bij onteigening te kunnen krijgen. Dat moet dan wel aantoonbaar zijn (art. 39 Onteigeningswet).
 - b. Reeds verleende (bouw)vergunningen die de vergunninghouder niet "gebruikt" moeten wel worden meegenomen in de onteigeningsvergoeding als aantoonbaar is dat de vergunninghouder de ontwikkeling waarvoor de vergunning dient niet realiseert omdat hij weet dat hij onteigend gaat worden (arrest Grubbenvorst). Het moet aannemelijk zijn dat de onteigende ook daadwerkelijk tot realisering van de bestemming zou zijn overgegaan als niet zou zijn onteigend.
2. Voorbereidingsbesluit
 - a. Het nemen van het voorbereidingsbesluit is op zichzelf geen ingang voor het claimen van schade.
 - b. Het aanhouden van bouwvergunningen wel (en een evt. daarmee samenhangende sloopvergunning) (art. 6.1 lid 2 sub e). De aanvraag om schadevergoeding kan pas worden ingediend na ter inzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan, en moet binnen vijf jaar na die ter inzagelegging zijn ingediend.
 - c. Het niet verlenen van een aanlegvergunning en van ontheffing wijziging gebruik o.b.v. het voorbereidingsbesluit voorbereidingsbesluit staat niet genoemd als schadeoorzaak in artikel 6.1 Wro.

3. Verordening

Bij het vaststellen van de verordening levert het opnemen van een weigeringsgrond voor het verlenen van een aanlegvergunning en een bouwvergunning een schadeoorzaak op (art. 6.1 lid 2 sub f). Niet pas bij het afwijzen van een aanvraag, maar direct bij het opnemen van de weigeringsgrond.

Aantoonbaar moet zijn dat men zonder de verordening een bouw- of aanlegvergunning had kunnen krijgen en dat er nu sprake is van inkomensderving en/of waardevermindering van een onroerende zaak.

In de voorgestelde verordening staan deze weigeringsgronden in het beschermingsregime.

4. Bestemmingsplan

(Pas) bij het in werking treden van het bestemmingsplan kan een planschadegrond ontstaan voor eigenaren buiten het plangebied. Als de bestemmingswijziging in het plangebied beperkingen met zich meebrengt voor omliggende gronden (beperking bedrijfsvoering bijvoorbeeld door zwaardere milieu-eisen) kan dat leiden tot inkomensderving en mogelijk verminderde waarde van de onroerende zaak. Dit wordt echter niet anders door het nemen van het voorbereidingsbesluit en het vaststellen van de verordening.

Algemeen

In de nieuwe Wro zijn net als in de oude WRO bepalingen opgenomen over het vergoeden van schade in de vorm van inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak. Nieuw in de Wro is dat binnen het normale maatschappelijke risico vallende schade voor rekening blijft van de aanvrager (in ieder geval 2% van het inkomen onmiddellijk voor het ontstaan van de schade resp. 2% van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor het ontstaan van de schade, tenzij de vermindering het gevolg is van bestemmingsplanbepalingen die op de onroerende zaak of de daarbij behorende grond zelf betrekking hebben).